

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра соціальної роботи та соціальної педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

30 серпня 2024 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Інноваційні технології соціальної та соціально-педагогічної роботи

Освітньо-професійна програма Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач	Рідкодубська Анна Анатоліївна
Профайл викладача	https://srsp.khmnu.edu.ua/ridkodubska-ganna/
E-mail викладача	ridkodubdkaan@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	0679485889
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=4012
Консультації	Очні: вівторок – 14.35-16.00, кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект	Курсова робота	залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	1	1	5	150	68	34		34		82				+
О	З	1	1	5	150	16	8		8		134				+

Анотація навчальної дисципліни

Курс «Інноваційні технології соціальної та соціально-педагогічної роботи» сприяє формуванню у здобувачів теоретичних знань та практичних вмінь і навичок організації і застосування технологій соціальної та соціально-педагогічної роботи, що дозволить їм у майбутній професійній діяльності узагальнювати матеріали проведених досліджень у вигляді методичних розробок тощо. Дисципліна викладається для здобувачів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 231 Соціальна робота. При викладанні дисципліни використовуються традиційні та сучасні технології, зокрема: лекції (традиційні, лекції-візуалізації, лекції-конференції); практичні заняття (з використанням інформаційних технологій, проблемних ситуацій, семінарів); самостійна робота (підготовка до контрольних заходів).

Пререквізити: теорія і моделі соціальної роботи, методи соціальної роботи, соціальне проектування, технології соціальної та соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах, соціальна експертиза та прогнозування, управління соціальними проектами та послугами.

Кореквізити: кадровий менеджмент в соціальних закладах, соціальна терапія проблем індивіда та групи, соціальний супровід отримувачів соціальних послуг, соціально-психологічна діагностика та реабілітація.

Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними та практичними надбаннями в галузі сучасних інноваційних технологій; формування у студентів умінь та навичок ефективного поєднання на практиці теоретичних знань з інноваційними педагогічними методиками та технологіями.

Завдання дисципліни. є процес формування педагогічного світогляду, набуття знань про інноваційні процеси навчання і виховання у закладах різного типу, розвиток умінь організувати соціально-педагогічну діяльність з урахуванням сучасних досягнень теорії та практики соціальних педагогів-експериментаторів.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *володіти* концептуальними засадами усвідомлення інновацій в педагогічній практиці; інноваційними формами і методами проведення лекцій, практичних, семінарських, лабораторних робіт; видами та типами технологій, зокрема інформаційно-комунікативними; *використовувати* теоретичні знання для вирішення практичних завдань; *формувати* професійно активну особистість, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно виправдано користуватися інноваційними засобами у різних формах, сферах і жанрах професійної діяльності соціального працівника, соціального педагога, має належний рівень фахової компетенції; *уміти* використовувати сучасні нормативні документи, що забезпечують системний аналіз інновацій в світі та соціальній роботі й соціальній педагогіці; створювати наукову та навчально-методичну документацію; *оцінювати* власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення; *знати* шляхи і засоби підвищення кваліфікації філологів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Соціальна та педагогічна інноватика у структурі наукового знання (2 год.)	Соціальна та педагогічна інноватика у структурі наукового знання (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до аналізу статті.	5	[1, с. 17-31; 5, с. 5-28]
2	Соціальні та соціально-педагогічні технології у соціальній роботі (2 год.)	Соціальні та соціально-педагогічні технології у соціальній роботі (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[1, с. 56-78; 4, с. 138-140; 5, с. 191-219]
3	Класифікація соціальних та соціально-педагогічних нововведень (2 год.)	Класифікація соціальних та соціально-педагогічних нововведень (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[1, с. 72-75; 3, с. 5-11; 4, с. 140-143; 5, с. 191-236]
4	Теоретичні основи впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі (2 год.)	Теоретичні основи впровадження інноваційних технологій у соціальній роботі (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій, підготовка до ТК.	5	[2, с. 15-44; 3, с. 131-134; 5, с. 20-28]
5	Сучасні наукові аспекти розвитку соціальних та соціально-педагогічних технологій (2 год.)	Сучасні наукові аспекти розвитку соціальних та соціально-педагогічних технологій (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[1, с. 38-55; 2, с. 86-93; 5, с. 201-219]
6	Виховні технології як спосіб соціально-педагогічної діяльності (2 год.)	Виховні технології як спосіб соціально-педагогічної діяльності (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[1, с. 56-71; 2, с. 111-124; 3, с. 76-83]
7	Дискусійні технології у роботі соціального працівника (2 год.)	Дискусійні технології у роботі соціального працівника (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[1, с. 45-77; 2, с. 80-115; 3, с. 52-63]
8	Інноваційні форми та методи у соціальній роботі (2 год.)	Інноваційні форми та методи у соціальній роботі (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[2, с. 47-63; 3, с. 37-41; 4, с. 116-138]
9	Інноваційність у роботі з сім'єю (2 год.)	Інноваційність у роботі з сім'єю (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу,	5	[2, с. 15-44; 4, с. 151-154;

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
		год.)	виконання практичних завдань, підготовка презентацій.		5, с. 278-301]
10	Інноваційні підходи у роботі з молодим подружжям (2 год.)	Інноваційні підходи у роботі з молодим подружжям (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[2, с. 15-44; 4, с. 151-154; 5, с. 278-301]
11	Інноваційна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування (2 год.)	Інноваційна робота з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[3, с. 86-104; 4, с. 98-125; 5, с. 151-152]
12	Інновації у соціальній роботі з літніми людьми (2 год.)	Основні напрямки розвитку інноваційних технологій соціальної роботи з людьми похилого віку (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій, підготовка до ТК.	5	[3, с. 57-90; 5, с. 323-338]
13	Інновації у соціальній роботі з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку (2 год.)	Інновації у соціальній роботі з дітьми раннього дитячого та дошкільного віку (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[2, с. 35-56; 3, с. 126-150]
14	Інновації у соціальній роботі з підлітками (2 год.)	Інновації у соціальній роботі з підлітками (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	5	[2, с. 31-34; 3, с. 151-172]
15	Інновації у соціальній роботі з молоддю (2 год.)	Інновації у соціальній роботі з молоддю (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	4	[2, с. 173-185; 3, с. 173-192]
16	Інновації у соціальній роботі з жінками (2 год.)	Інновації у соціальній роботі з жінками (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій, підготовка до ТК.	4	[2, с. 63-64; 3, с. 160-172; 5, с. 302-322]
17	Інноваційна діяльність соціального працівника (2 год.)	Інноваційна діяльність соціального працівника (2 год.)	Опрацювання теоретичного матеріалу, виконання практичних завдань, підготовка презентацій.	4	[1, с. 247-288; 2, с. 271-295]

Примітка: * Лекції проводяться щотижня по дві години, практичні заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітньо-професійної програми та навчальному плану, вимогам, які ставить викладач перед здобувачами при вивченні дисципліни. Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, усі домашні завдання і тести виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відвідувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. У ході самостійної роботи здобувачі виконують домашні завдання, індивідуальні проекти за темою «Порівняльна характеристика двох мов». Здобувач має дотримуватися політики академічної доброчесності, яка полягає в недопустимості плагіату, компіляції (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ) <https://bit.ly/3S6OrGt> У разі наявності плагіату здобувач отримує незадовільну оцінку і має виконати нову роботу.

Критерії оцінювання результатів навчання

Детальна інформація про критерії оцінювання усіх видів навчальної роботи з навчальної дисципліни висвітлені

у її робочій програмі, що розміщена у MOODLE ХНУ <https://msn.khnu.km.ua/> на сторінці дисципліни. Здобувачі усіх форм навчання мають вільний доступ до робочих програм та інших документів з організаційно-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ <https://bit.ly/3beBE48> Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності з урахуванням вагових коефіцієнтів, визначених для кожного виду робіт.

При оцінюванні знань здобувачів освіти використовуються різні засоби контролю, зокрема: тестовий контроль засвоєння теоретичного матеріалу з тем; усне опитування, оцінювання виконання вправ і завдань для перевірки набуття теоретичних знань і практичних навичок, оцінювання виконання і захисту індивідуальних проєктів. Якщо здобувач отримав негативну оцінку з якогось виду роботи, то він має ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Для здобувачів освіти денної форми навчання підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (40% підсумкової оцінки). Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (50% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (50% підсумкової оцінки). Усі види роботи мають бути виконані позитивно.

Здобувачі мають право отримати знання з окремих тем дисципліни шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ <https://bit.ly/3BG8kP9>.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Підсумковий контроль (іспит)
Усне опитування	Письмове опитування	Тестовий контроль	
0,2	0,2	0,2	0,4

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Підсумковий контроль (іспит)
Усне опитування	Тестовий контроль	Контрольна робота	
0,1	0,2	0,2	0,5

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для здобувача освіти складається з різної кількості тестових питань, яке може мати одну або кілька правильних відповідей (відповідно до змісту лекції). На тестування відводиться різна кількість хвилин, що теж залежить від обсягу і складності матеріалу. Здобувач проходить тестування тільки в он-лайн режимі в модульному середовищі для навчання MOODLE. На кожен тест пропонується по дві спроби, крім підсумкового (можлива лише одна спроба).

При отриманні негативної оцінки тест слід перескласти до терміну наступного контролю.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Контрольні питання з дисципліни:

1. Положення «Про порядок здійснення інноваційної діяльності».
2. Сутність соціальної та соціально-педагогічної педагогічної інновації.
3. Основні ознаки інновацій.
4. Повний цикл і послідовність фаз і стадій інноваційного процесу.
5. Механізми стимулювання творчості соціальних працівників.
6. Підходи до класифікації соціальних інновацій.
7. Сутність соціальних технологій як суспільного явища.
8. Проблеми, які можна вирішувати у суспільстві за допомогою соціальних технологій.
9. Види соціальних технологій.
10. Основні напрями інноваційної діяльності в соціальній роботі.
11. Основні види педагогічних нововведень за франц. вченим Е. Брансуїком.
12. Життєвий цикл нововведення.
13. Види новизни.
14. Завдання та особливості інновацій в соціальній сфері.
15. Зміст та специфіка технологій соціальної роботи як виду професійної діяльності.
16. Етапи інноваційного процесу.
17. Поняття про інноваційні соціальні технології.
18. Поняття інноваційної діагностики.
19. Етапи здійснення інноваційної діагностики.
20. Основна мета та завдання інноваційних соціальних технологій.
21. Особливості інноваційних соціальних технологій.
22. Результати педагогічної творчості.
23. Алгоритм впровадження нового.
24. Структура педагогічної інноватики.
25. Типологія нововведень.
26. Види інновацій у системі освіти.
27. Критерії педагогічних інновацій.
28. Рівні нововведень.
29. Еволюція поняття «педагогічна технологія». Історичні аспекти педагогічних технологій. Періоди трансформації змісту понять «педагогічна технологія», «технологія в освіті», «технологія освіти».
30. Сутність педагогічної технології у працях вітчизняних дослідників: В.П. Безпалько, М.В. Кларин, Г.К. Селевко та ін.
31. Сутність та структура педагогічної технології. Структура педагогічної технології за Г.К. Селевком.
32. Виокремлення педагогічної технології в спеціальну галузь гуманітарної науки. Основні етапи розвитку педагогічної технології як науки.
33. Предмет педагогічної технології.
34. Основні ознаки педагогічної технології.
35. Обґрунтування класифікації педагогічних технологій. Класифікація педагогічної технології як науки (А. Нісімчук).
36. Класифікація педагогічних технологій за Г. Селевком.
37. Класичні та альтернативні педагогічні технології.
38. Педагогічні технології початкового навчання.
39. Педагогічні технології закладів нового типу.
40. Особистісно-орієнтовані технології.
41. Сутність та зміст технології виховання.
42. Етапи технології виховання.
43. Виховний ідеал у технології виховання (у системі виховної роботи). Сучасний виховний ідеал.
44. Комплексний підхід до технології виховання.
45. Зміст та тематика виховних справ.
46. Умови оптимального вибору форм і методів технології виховання.
47. Сутність дискусійного підходу. Характеристика дискусії. Функції дискусії.
48. Організація дискусії.
49. Види диспутів. Етапи проведення диспуту.
50. Умови здійснення інноваційної діяльності в Україні.
51. Інноваційна діяльність соціального працівника.
52. Поняття «індивідуальність соціального працівника».
53. Концептуальна модель індивідуальності соціального працівника.
54. Антиінноваційні бар'єри та шляхи їх подолання.
55. Педагогічна технологія і педагогічна майстерність.
56. Педагогічна технологія і педагогічна творчість.
57. Характеристика соціального працівника-технолога (теоретична і «практична» моделі).
58. Проблема технологізації процесу навчання і виховання у педагогічній спадщині А.С. Макаренка.
59. Педагогічна технологія і наукова організація праці соціального працівника.

60. Характеристика педагогічної технології як системи.
61. Основні напрями інноваційної діяльності в соціальній роботі.
62. Сучасний стан рівнів впровадження інноваційних соціальних технологій. Основні види впроваджень.
63. Фактори, які впливають на успішне впровадження і використання інноваційних соціальних технологій.
64. Основні інноваційні технології соціальної роботи у випадку сімейного насильства.
65. Рівні технологій соціальної роботи з неблагополучною у виховному плані сім'єю.
66. Інноваційні методи соціальної роботи з сім'ями різного типу.
67. Сутність інноваційних соціально-педагогічних методів у роботі з різними типами сімей.
68. Сутність методу «рівний-рівному» та вуличної соціальної роботи у роботі з різними типами сімей.
69. Основні інноваційні форми індивідуальної соціальної роботи з різними типами сімей.
70. Основні інноваційні форми групової соціальної роботи з різними типами сімей.
71. Основні інноваційні форми вуличної соціальної роботи з різними типами сімей.
72. Інноваційні технології соціальної опіки і піклування в Україні.
73. Сутність інноваційних напрямків роботи соціальних працівників з дітьми-сиротами та дітьми позбавлених батьківського піклування.

Рекомендована література

Основна

1. Базиль Л. Формування ІКТ-компетентності вчителя як складний і безперервний процес / Л. О. Базиль. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// elibrary.kubg.edu.ua/2982/1/Bazil_L_2.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/2982/1/Bazil_L_2.pdf).
2. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти» колективна монограф. Тернопіль ЗУНУ, 2022 560с.
3. Концепція нової української школи 2021 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2021/konczepciya/html>.
4. Сутність поняття ІКТ-компетентності педагога. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://http://refdb.ru/look/1758637.html>.
5. Artificial Intelligence [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence>
6. Thaller M. Controversies around the Digital Humanities: An Agenda. Historical Social Research. Historische Sozialforschung. 2021. Vol. 37. No. 3(141). P. 7–23. URL: [https:// www.jstor.org/stable/41636594](https://www.jstor.org/stable/41636594)

Додаткова

1. Петрочко Ж.В. Сімейно орієнтований підхід у соціально-педагогічній роботі. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2021. № 1. С. 59–64.
2. Петрочко Ж.В., Кияниця З.П. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : пос. у 2-х ч. ; Ч. 1. Сучасні орієнтири та ключові технології. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2019. 256 с
3. Veretenko T., Lekholetova M. The formation of health-preserving competence as a task of the professional training of social pedagogues and workers in higher educational institutions Ukraine. Modern Technologies of Society Development. Collective Scientific Monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2019. P. 108–118. URL: http://pedagogika.wszia.opole.pl/ebook/2019_3.pdf (application date: 17.04.2019) ISBN 978-83-946765-6-8
4. Vainola R.Kh., Khliestova S.S. Characteristics of the experimental work on the formation of university student's deontological culture in the process of socioeducational work.- Science and education. Scientific and practical journal, 4/CLVII